

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VII. évfolyam.

FIUME, kedd 1910. november 8.

254 szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . . . 24 kor. Negyedévre . . . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor. Egy hónapra . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára helyben 8 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A trializmus vasutja.

A P. H. általunk is közölt minapi cikére egy igen kiváló szakembertől a következő feltűnő észrevételeket kapja:

Legyen szabad egy másik szempontból is hozzászólni ahhoz a rejtélyhez, hogy mi szükvan a *novi-bihacsi* vasutra akkor, ha már az ogulin-bihacsi vasut ugyis épül, vagy mint a cikk magát kifejezte, mi szükség van erre a „vasvillára”? Utróvidítés nem lehet az igazi ok, mert Bécs és Spalató közt oly nagy a távolság, hogy 50 km. utróvidítés mit sem számít, tehát ebből a szempontból az ogulin-otocacsi vagyis a likai vonal is megfeleltetné Bécsnek annál is inkább, mert mintegy 20 kilométerrel még ezt a likai vonalat is meg lehetne rövidíteni, ha pedig a helyett az ogulin-bihacsunavölgyi vnyal épül, akkor már Bécsből ép oly rövid uton el lehet jutni Ogulinon át Spalatóba, mint Novin át, tehát hiába való luxus volna a „vasvilla” mindkét ágát kiépíteni.

Az igazi oknak e szerint másutt kell rejleni és a rejtély kulcsát báró Burrián közös pénzügyminiszternek egy másik kijelentésében kell keresni. A közös pénzügyminiszter beszédében ugyanis nemcsak az a nevezetes, hogy most a banjaluka—jajcei vasut van homloktérben, hanem kombinálni kell ezt azzal a másik kijelentésével is, hogy Boszniának az Adriával tulajdonképen nincs szüksége más összeköttetésre, mint a már meglevő Metkovicsra. Miért nem tette hozzá, hogy tehát fölösleges Spalatóból egy másik összekötő vasutat építeni? és miért nem polemizált báró Bienerih osztrák miniszterelnökkel, aki ugyanazon ülésen a spalato-arzanoi vasut szükségét nemcsak hangsúlyozta, hanem azt is megjegyezte, hogy most e vasutnak a szarajevoi vonalra való beszakadását közelebb kell hozni Jajcéhoz? Ha mindezt kombináljuk, akkor a rejtély meg van fejtve: *nincs szükség egy harmadik, vagyis a fiumei összeköttetésre s azért, ha már a vasvillának Fiume felé vivő ágát, vagyis az ogulin-bihacsi vonalat nem lehet elhagyni, akkor legalább ez a vonal ne Banjaluka felé kapjon folytatást, vagyis ne profitirozzon a banjaluka-jajcei vonal kiéptetéséből, a vonalból csak Bécs hozzon hasznot, Fiume pedig szorításék vissza Novi Sziszek felé.*

Ime itt van a rejtély kulcsa. És valóban mindenki tudja, hogy az 1904. évi XIV. t.-c. vagyis az ugynevezett nagy beruházásokról szóló törvény azért rendelte el az ogulin-bihacsi vasut építését, hogy ha már az Adriának osztrák partja két összeköttetést kap, (u. m. Metkovics és Spalató) akkor Fiumének is legyen egy összeköttetése Boszniával. És különös véletlen, hogy éppen Hieronymi Károly magyar kereskedelmi miniszternek kell magát engednie visszaszoríttatni Sziszek felé, ki az említett 1904. évi törvényt alkotta és abban

a *Fiume és Bosznia közti közvetlen összeköttetést biztosította.* Különös ez annál is inkább, mert maga a térkép megmutatja, hogy Boszniára nézve már csak pusztán a helyi érdekek szempontjából is értékesebb, ha Bihacs Banjalukával kap inkább összeköttetést, mintsem Novival.

Ugy látszik tehát, hogy Hieronymi kereskedelmi miniszter magatartását illetőleg egy másik rejtélyre bukkantunk, mikor az egyiket megfejtettük.

Az az ellenzéki frázis, hogy „Bécs parancsol, Budapest pedig engedelmeskedik”, nem magyarázza meg a rejtélyt, mert Bécsből senki sem kívánhatja, hogy magyar politikát csináljon. Pénzügyi okokra hivatkoznak, de ez még kevésbé magyarázza meg a rejtélyt akkor, mikor Bihacstól felfelé egy helyett két vasutat építenek. Jó volna tehát pályázatot kiírni ez utóbbi rejtély megfejtésére.

UJDONSÁGOK.

— **Személyi hír.** Szendrői Török Gyula kamarás, miniszteri osztálytanácsos ma hosszabb szabadságáról Fiuméba érkezett.

— **Fiumét három ügyvéd is képviseli.** Tudvalevő, hogy a rappresentanza a csütörtöki ülésen úgy határozott, hogy a belügyminiszteriumnak a városi tisztviselők fizetésfel-emelése tárgyában elfoglalt álláspontja miatt a közigazgatási bírósághoz fordul. A képviselőtestület intézkedése alapján Corossacz Ferenc elsőalpolgármester s Dardi Vazul főtanácsos tegnap este Bud pestre utaztak, akikhez Zanella Rikárd is csatlakozott. Corossaczék a fővárosban a közigazgatási bírósághoz benyújtandó felfolyamodás megszerkesztése és beadása ügyében három előkelő fővárosi ügyvéd-del, köztük Polónyi Géza volt igazságügyminiszterrel is fognak tárgyalni, akiket a képviselőtestülettel is megbiznak. (Ugy látszik szükségük van a Polónyi-féle rabulisztikákra. — A szerk.) A kiküldöttek ez alkalommal több hivatalos ügy elintézését is megsürgetik a miniszteriumokban.

— **Harc a drágaság ellen.** A fiumei állami, városi és magántisztviselők küldöttei tegnap délelőtt a magántisztviselők egyesületében értekezletet tartottak. Az együttes gyűlésen Lampel Béla elnökölt s hosszas tanácskozás után elhatározták, hogy a délamerikai fagyasztott husnak kizárólag Fiuméba való behozatala iránt energikus akciót indítanak. A gyűlés ezután bizottságot küldött ki, hogy az összes illetékes tényezőkkel tárgyalásokba bocsátkozzék; egy másik bizottságot pedig megbiztak, hogy a város lakosságának minden rétegében kitartó akciót folytasson. Remélik, hogy a mozgalom a triesztihez hasonlóan sikerrel fog járni.

— **Fiumei vasutasok előléptetése.** A fiumei máv. alkalmazottak közül november hó 1-től számítandólag a következők léptek elő: A B) táblázat 2. fiz. csoport 3. fiz. fokozatá-

ba: Fistrics Mihály főmozdonyvezető; a 6. fiz. csoport 1. fiz. fokozatába: Manolovics Lajos és Sucher József kalauzok, főkalauzá; A 8. csoport 2. fiz. fokozatába: Petrovics Rade és Prancz János kocsimesterek, főkocsimesterré; a 8. fiz. csoport 3. fiz. fokozatába: Belavics Mihály I. o. pályafelügyelő, Kiss Zsigmond, Stajdaheer János, Buday János, Noel Péter főraktárnokok, Péntek János, Ungár Jakab I. o. irodakezelők, Sándor Adolf állomás-előjáró; a 8. fiz. csoport 4. fiz. fokozatába: Mikulásik Lajos főkocsimester és Valter Ferenc I. o. iradakezelő; a 9. fiz. csoport 3. fiz. fokozatába: Bicskey József II. o. pályafelügyelő; a 9. fiz. csoport 4. fiz. fokozatába: Szemes Sándor raktárnok, Kümmel Frigyes állomásfelügyelő, Császár Pál, Halasi János, Kepler Gyula raktárnokok, Buncei András II. o. irodakezelő; A 13. fiz. csoport 4. fiz. fokozatába: Königné Balló Beatrice és Ságiné Abeles Fanny II. o. kezelőnők; a 18. fiz. csoport 2. fiz. fokozatába: Jobban József II. o. előfűtő; a 22. fiz. csoport 2. fiz. fokozatába: Malecz György II. o. szivattyukezelő; a 24. fiz. csoport 4. fiz. fokozatába: Leskovár Albin, Plese Mátyás, Mészáros Balázs, Rivól Ferenc, Bingula György kocsirendező; a 33. fiz. csoport 2. fiz. fokozatába: Lojen István vonatfékező és végül a 33. fiz. csoport 4. fiz. fokozatába Gomercsics Lukács vonatfékező.

— **Automobilbaleset.** Könnyen végzetessé válható baleset ért szombaton este a fiume—trieszti uton egy helybeli magyar társaságot. Tibor Róbert és Székely József bankigazgatók, az utóbbinak neje, Virág Jenő kávénagykereskedő és egy Erdős nevű budapesti ur szombaton este 5 órakor automobilon Triesztbe indultak. Valamivel negyed nyolc óra után, a Castelnuovo melletti Zsadovice házcsoportnál járt az automobil körülbelül 35 kilométeres sebességgel, midőn hirtelen nagyot pukkant az egyik kerék-pneumatik. A jármű még néhány métert ugrott az országúton, azután oldalt fordulva egy az országútnál mélyebben fekvő mellékösvénynek szaladt, ahol felborult. Az egész dolog pillanat műve volt és a bennülők közül csak a soffőr mellett ülő Tibor igazgató tudott a kocsiból kiugorni. A többiek a felborult automobilból egymásra estek, Virág Jenő legalul, de legnagyobb szerencsájükre egynek sem történt legkisebb baja. Az automobil hátulsó két kereke azonban izzé-porrá zuzódott. Az oda-siető horvát parasztok a szakadó esőben tanácstalanul álló utasoknak némi keresés után két parasztkocsit keritettek, amelyekkel hosszú viszontagság után — utközben az egyik kocsirudja is eltört — éjjeli háromnegyed kettőkor beértek a szerencsés megmenekültek Triesztbe.

— **A kivándorló gyásza.** A vasuti állomáson tegnapelőtt este megható jelenet játszódott le. Grosse Mór negyvenegy éves zala-megyei illetőségű kivándorló az esti személyvonatra várakozott, amelyen feleségének és két leánykájának kellett volna megérkezni, akikkel együtt Amerikába akart kivándorolni. Nagy

volt azonban a meglepetése, amikor csak a két gyermeket látta megérkezni. Az apa megkérdezte a két leánykájától, hogy hol maradt az anyjuk. A mama meghalt — válaszolta az egyik leányka s erre mindketten zokogni kezdtek. A szerencsétlen embert ha szörnyű hír anynyira meglepte, hogy fájdalmában a haját kezdte tépni s hangosan zokogott. Az állomáson levők részvételtjes meghatottsággal nézték a fájdalmában gyöttrődő embert, akit vigasztalni igyekeztek. Az asszony a két kisleány szava szerint Jaska állomáson hirtelen rosszul lett s röviddel utána már meghalt. Holttestét a károlyvárosi temető halottasházába vitték.

— **Kénsavval leöntötte magát.** A Corson levő 15-ik számú ház negyedik emeleti folyosóján tegnap délelőtt vidáman játszado ott Cusmich Jozefa harmadfél éves Alfio gyermeke pajtásaival. A játékot hirtelen sikoltozás váltotta fel s a kis fiu metsző fájdalomról panaszkodott. Anyja rémülten sietett hozzá s azonnal észrevette, hogy a kis gyermek hasát valami átható szagu, maró folyadék összeégette. Nyomban kutatni kezdett, hogyan jutott a sav a fiu kezébe, az anya kutatása azonban eredménytelen maradt. Minthogy Cusmich Alfio fájdalmai mindig nagyobbak lettek, a mentőket hívták, akik a kis fiut az első segítség nyújtása után a kórházba szállították. Az orvosok megállapították, hogy a gyermek tömény kénsavval öntötte le magát. Állapota elég súlyos. A rendőrség megindította a vizsgálatot annak kiderítésére, hogyan jutott a mérges sav a kis fiu kezébe. Említésre méltó, hogy a savat tartalmazó üveget szorgos kutatás ellenére sem találták meg.

— **Uj könyvek.** „Nete ne!“ eredeti székely góbéságok a budapesti „Péterfy-asztal“ vig tagjai gyűjteményéből. Képekkel 1 korona. „Kacagó szövetkezetek“ a szövetkezeti élet vidámságai. Képekkel 1 korona. Mintkét könyv-ujdonságot a mulatni vágyók részére postai szállítással együtt 2 koronáért küldi Péterfy Tamás író, Budapest, IX., „Köztelek“. Péterfy Tamás eredeti humorát ismerjük és könyveit bizalommal ajánljuk olvasóinknak.

— **A leánykereskedő üzelmei.** Jelenítettük már, hogy a rendőrség letartóztatta Leopuca Julia huszonhét éves mitrovicai nőt, aki Erelres Julianna sámsoni és Méder Anna nagymarosi huszonkét éves leányokat egy pólai nyilvános házban akarta elhelyezni. A leányok elmondották, hogy ők már voltak Leopuca Juliának mitrovicai hasonló házában, de nem tudtak onnan elmenekülni, mert Leopuca Julia halálos fenyegetésekkel kényszerítette őket a bűnös életre. A fiamei rendőrség megkeresésére a mitrovicai rendőrség nyomozást indított a lelketlen leánykereskedő ottani türt házában, ahonnan négy fogságban levő leányt mentett ki. Megállapították, hogy Leopuca Julia az egész országot beutazta és a tapasztalati fiatal leányokat mindenféle ígéretekkel a bűnös életre csábította. A lelketlen asszony ügyét itt fogják tárgyalni.

— **A kikötőből.** A kikötőbe részben a tegnapi, részben a mai napon a következő hajók érkeztek: „Rugero de Flores“ olasz gőzös Huelvából 2349 tonna pirittal. „Dalmatica“ osztrák gőzös Smirnából, 300 bál gyapjával, 200 zsák magyarborssal és 30 tonna vegyes áruval. „Carinthia“ osztrák gőzös Konstantinápolyból 750 zsák paprikamaggal, 600 zsák fűgével, 300 zsák vallonával és 30 hordó borral. „Andrássy“ magyar gőzös Marseilléből, 3861 láda citrommal, 200 zsák kénnel, 60 tonna gyapjával, 25 kosár gyümölcsessel és 30 tonna vegyes áruval. „Arad“ magyar gőzös félrakomány kávéval Braziliából.

Indult: „Atlantico“ osztrák gőzös Triesztbe üresen. „Fabbicatti“ olasz gőzös Anconába 200 tonna szénnel.

— **A vásárcsarnoki betörés.** Megirtuk, hogy a nagy vásárcsarnok néhány fülkáját ismeretlen tettesek éjnek idején felfeszítették és onnan harminc korona aprópénzt, kisebb értékű árut elloptak, valamint a felszerelés tárgyakat széjjelhányták. A rendőrség a nyomozás során kihallgatott egy öreg szemét-

kihordót, aki a vásárcsarnok kinyitásával és bezárásával van megbízva. Az öreg ember elmondta, hogy a kérdéses nap reggelén, amikor a vásárcsarnok kapuját felnyitotta, észrevette, hogy két egyén kisurrant a kapun és futásnak eredt. Ő azonban öreg korára való tekintettel nem szaladhatott utánok. A reggeli szürkületben nem is láthatta tisztán a tolvajok alakját s így személyleírását sem adhatott a rendőrségnek. A rendőrség megállapította, hogy a vakmerő tolvajok az előző nap estéjén bujtak el az épületben, s egész éjjel garázdálkodhattak a csarnokban.

— **Argentínai forgalmunk.** Egész Asztria-Magyarországban rokonszenvet tanusítanak az argentiniai ökrökkel szemben. Napnap után olvashatjuk, mily jó és olcsó az argentiniai földmívelési miniszterium bevándorlási vezérigazgatóságának most összeállított statisztikája. Ebből tudjuk meg, hogy 1909-ben Európából 231,084-en vándoroltak Argentiniába. 1857-től 1909-ig összesen 3,410,000-en vándoroltak Argentiniába, ezek közül körülbelül 43,000 német, 30,000 svájci, 45,000 angol és 57,752 osztrák és magyar volt.

Tekintettel arra, hogy Argentiniában, köz tudomás szerint, sokkal jobb a kereseti viszonyok, mint Európában s a fentartási költségek pedig sokkal kisebbek, mint az az argentiniai hus példájából is kiünik, amely tetemes szállítási költségekkel együtt még mindig lényegesen jutányosabb a hazai husnál, igazán nem kell csodálni, hogy az Argentiniába való vándorlás egyre fokozódik.

Ugy látszik, Argentiniában többre becsülik az embert a marháknál, mert ott embereket importálnak és marhákat exportálnak. Nálunk, mint sok más dologgal, itt is megfordítva cselekszenek.

— **Elgázolta a villamos.** Az abbáziai mentők tegnap reggel a fiamei kórházba szállították Giacich Ernő tizenkét éves gyermekét, akit az ottani villamos elgázolt. Az orvosok megállapították, hogy Giacich a fején, a mellén, a balkarján s a bal hónalján szenvedett súlyosabb sérüléseket. Állapota aggasztó.

— **Pénzverés 1911-ben.** A jövő év folyamán 900,009 darab aranyérmét veretnek 15.500,000 K értékben és pedig 650.000 darab huszkoronást és 250,000 darab tizkoronást. Ebből 13 millió koronához a bánya- és kohó-művektől váltatik be az arany, 2 és fél millió korona értékű érme pedig magánfelek részére fog veretni. Ezenkívül a forgalomból kivont érme fognak átveretni és pedig 20,000 darab huszkoronás, 2000 darab tizkoronás, 10,000 darab ötkoronás, 100,000 darab egykoronás, 100,000 darab huszfilléres, 50,000 darab tizfilléres, 1 millió két filléres és 100,000 darab egyfilléres.

— **Uj magyar hajók.** A Magyar keleti tengerhajózási részvénytársaságnak két új gőzöse van építés alatt. Az egyik 7500 tonnás és a Palmers Shipbuilding & Iron Co. Ltd gyárában Jarron on Tyneben épül, a másik szintén 7500 tonnás és a William Dobson & Co. Ltd newcastle-i gyára készíti.

— **A Délivásut tarifái.** Az osztrák kormány és a Délivásut között létrejött a megállapodás a 7 százalékos tarifapótdíjak dolgában. A kormány hozzájárult a felemelt tarifák 1917-ig való fentartásához és csupán azt köthette ki, hogy a megtakarításokat a vasut beruházási célokra fordítsa. Egyes tarifafételek azonban ki vannak véve a meghosszabbítás alól. Ilyenek a tej, tojás, vaj, hus, gyümölcs és főzélékre vonatkozó tarifák, amelyekre nézve a Délivásut ismét visszatért a régebbi olcsóbb tarifákra. Ez a tarifaleszállítás a Délivásut összes forgalmának csupán 5 százalékára vonatkozik.

— **Az abbáziai Szegő-szanatoriumba** az elmúlt napokban a következő vendégek érkeztek: Loffhagen Károly kereskedő nejével Szentpétervárról, Lukács Lajos bankügész Nagyváradról, Zakrzewski Antonia Szentpétervárról, Büschel Dávid kereskedő nejével Kolomeárról, Molnár Sándorné kereskedőné Magyarországból, Ogrinz József községi tanácsos Bécsből, Morvay Pál földbirtokos Budapestről, Baló Helén Bucapestről, Fürst Olga magánzó Laibachból, Porochin Alexandra tábornok özvegye leányával Pskowról, Stankevitsch Gérard mérnök Pskowról.

— **Kis Krónika.** Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapjának a „Jó

Pajtás“-nak legujabban új rovata nyílt. Kis Krónika címmel, amely a gyermekek számára a hét érdekes aktualitását mutatja be képekben és szöveggel. A legujabb számban van még ezenkívül Lampérth Géza verse, Elek nagyapó meséje, a Dörmögő Dömtör a fogorvosnál cikkes folyatása Sebők Zsigmondtól, Lakatos Lajos cikke, Zsiga bácsi meséje, Garay Ákos rajza, Szalay Gyula verse, Altai Margit kis szindarabja, Benedek Elek regénye, tarkó történet, szerkesztői üzenetek, rejtvények, stb. A „Jó Pajtás“-t a Franklin-Társulat adja ki. Előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad s kívánatra mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás“ kiadóhivatala (Budapest, IV., Egyetem-u. 4.)

— **Felhívás a helybeli jótékony egyesületek, társaskörök és kaszinókhöz.** Dayka Balázs a Vigszinház tagjának kitűnő hírnevű Művészeti és Hangverseny irodája, tudomására hozza mindazon egyesületeknek, melyek a téli idény alatt, jótékony tőkéjük gyarapítására hangverseny, kabaret stb. estélyeket szándékoznak rendezni, hogy hajlandó a fővárosi írókat, művészeket és művésznőket, előre meghatározott tiszteletdíj nélkül is, mint közreműködőket az egyesület estélyeire megnyerni.

Nevezetesen az egyesületek nem fognak ezen módszer szerint a közreműködő íróknak és művészeknek előre kikötött tiszteletdíjakat nyújtani, hanem az estély bruttó jövedelmének előre meghatározandó bizonyos százalékát kötelesek csak a közreműködőknek lekötöni. Így az egyesületek nem lesznek kénytelenek esetleges anyagi sikertelenség esetén a jótékony alapot igénybe venni, hanem csak a jövedelemből a közreműködőkre jutó, előre megállapított százalékot kifizetni.

Viszont olyan jótékony egyesületeknél pedig, melyek még kezdők vagy anyagilag gyengék s nem képesek nagyszabású estélyeknek főv. írók és művészek fölléptetésével leendő rendezésére, hajlandó a Műv. és Hangy. iroda saját anyagi veszélyére az egész rendezéssel járó összes kiadásokat magára vállalni s az egyesületeknek a karöltve való munkálkodásért a tiszta jövedelemnek előre megállapított bizonyos százalékát a jótékony célt szolgáló egyesületnek kiszolgáltatni. A jótékony célt szolgáló iroda címe Budapest, VI., Andrássy-ut 84. sz., hol úgy szóbeli, mint írásbeli megkeresésekre bővebb felvilágosításokat és részletes információkat díjmentesen fognak adni.

— **Haiálós baleset.** Lapunk zártakor értesülünk, hogy a petroleum-kikötőben közvetlenül a déli szünet előtt halálos szerencsétlenség történt. A szerencsétlenség úgy történt, hogy köszénkirakodás közben egy szénnel telt kosár egyik munkásra zuhant, aki rövid kintlódás után meghalt. A hatóságok délután intézkedtek a hulla elszállítása s a boncolás iránt.

— **Drótnél-üli táviróállomás Pólában.** Tudvalevő, hogy a pólai hadikikötőben 300 m magasságu árbotot építettek a drótnélküli táviratozás céljaira, amely az összes eddigi ily hullámpóznákat magasságban felülmúlja. A hullámok továbbítására 500—600 mm szikratávolságot alkalmaznak. Az új hullámtovábbító és felfogópózna segítségével a pólai drótnélküli táviróállomás akcióköre 40,000 km-re terjed s 1100 km-nyi távolban fekvő helyekkel érintkezésbe léphet. Így a pólai állomás érintkezési körébe esik többek között Malta, Tunis, Bordeaux, a német északi és kelettengeri partvidék és részben a Fekete-tenger partvidéke is. Kedvező közülmények között sikerült már az 1500 km-nyi távolságra levő poldhui Marconi-állomással is jeleket váltani.

— **Abbázia vendégei.** A szomzédos Abbázia fürdő- és üdülőhelyet január 1-étől november 2-áig összesen 40,795 fürdővendég látogatta meg. Ezenkívül 3899 átutazó is meglátogatta a fürdőhelyet, miáltal a teljes szám 44,693. Október 26-ától november 2-áig vendégek száma 296-al szaporodott. A november 2-án ott üdülők száma 2069 volt.

— **Lovrana vendégei.** Az Abbázia tözsomzedságában levő Lovranát október 28-ától november 4-éig 29 idegen kereste fel. Január 1-étől november 4-éig összesen 8715 fürdővendég látogatta meg.

Rakpartépítés Cirkvenicában. A cirkvenicai rakpart építése tárgyában okt. 28-án a tengerészeti hatóságnál megtartott versenytárgyaláson ajánlatot tettek: Matetic T. és Manestar T. 28.185.50, Milos M. 27.190.52, Ahel S. 29.420.66, Brozovic J., Paulic és Domian 24.567.93, Farkas J. 24.727.08, Grubisic J. és Gerbaz J. 24.769.86 K. Döntés még nincs.

A Riviera Bank tőkeemelése. A „Bank-Aktiengesellschaft für die Österreichische Riviera“, mely tudvalevőleg a Fiumei Kereskedelmi Bank R.-t. alapítása, tegnapi, az abba- ziai Stefánia-szállóban megtartott rendkívüli közgyűlésén, tekintettel megsokszorosodott üzleti tevékenységére elhatározta, hogy eddigi 300.000 koronás alaptőkéjét 750 darab 400 korona n. é. új részvény kibocsátása által 600.000 koronára emeli fel. Az új részvények jövő évi január elsejétől a régi részvényekkel egyenlő arányban részesülnek az üzleti nyereségben.

Az új kibocsátás felét, azaz 375 részvényt szerződéses jogánál fogva a fiumei anyaintézet veszi át, míg a fennmaradó 375 darabot a régi részvényeseknek ajánlják fel olyképpen, hogy két régi részvényre egy új igényelhető 450 koronás árfolyamon, mely összeg a jegyzés alkalmával fizetendő le, részvényenként 5 korona bélyeg- és illetékköltséggel egyetemben. A lefizetés napjától f. é. december 31-ig járó 5 százalékos kamattal a feleknek visszatérítetik.

Az elővétel f. é. nov. hó 7-től ugyanazon hó 28-ig gyakorolható Abbaziában a kibocsátó intézetnél, Bécsben a „Mercur“-nál vagy az „Allgemeine Verkehrsbank“-nál, Budapesten a „Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság“-nál és Fiumében a „Fiumei Kereskedelmi Bank Részvénytársaság“-nál, a régi részvényeknek benyújtása és az optált részvények után járó összeg lefizetése mellett.

Az üresedésben levő két igazgatósági tagságra a közgyűlés megválasztotta malomszegei Elek Pál, m. kir. udvari tanácsost, a Magyar Bank alelnökét és dr. Fall Gusztáv csász. tanácsost, a Délivásut igazgatóját.

A közgyűlést követő igazgatósági ülésen pedig malomszegei Elek Pál udvari tanácsost egyhangulag a társaság elnökévé választották meg.

Távirat ◀▶ Telefon

A miniszterelnök Bécsben.

BÉCS, nov. 7. Héderváry miniszterelnök vasárnap délután Bécsbe érkezett s a magyar házban szállott meg. Délután Teleszki János pénzügyi államtitkár látogatását fogadta, aki a készfizetések ügyében kiküldött szakelőadók tárgyalásairól tett neki részletes jelentést.

A delegáció ülésezése.

BÉCS, nov. 7. A közös ügyek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottság négyes albizottsága ma Zichy Ágost gróf elnökletével ülést tartott. Az ülésen a kormányt Héderváry miniszterelnök képviselte.

Az elnök bejelenté, hogy Apponyi Albert gróf betegsége miatt kimentette magát táviratilag.

Napirenden a Bosznia-Hercegovinára vonatkozó rendkívüli szükségletek költségvetése van.

Burián báró közös pénzügyminiszter bejelenti, hogy a költségvetést az új törvény alapján már Bosznia-Hercegovina tartománygyűlése állapította meg. Megállapítja, hogy az első ülészek jól indult meg, a képviselők nagy munkakedvet és érdeklődést tanúsítanak a tartomány ügyei iránt s ez megnyugvást kelt. Az új tényezőknek a tartomány fejlesztésére vonatkozó törekvéseit támogatásban kell részesíteni.

Papp Géza utal arra, hogy az 1910-ik év Bosznia-Hercegovina életében a legnagyobb jelentőséggel bír, mert a tartomány most kapott alkotmányt. Kéri, hogy a megállapított költségvetést úgy általánosságban, mint részleteiben fogadják el s a közös pénzügyminiszternek munkásságáért elismerésüket fejezzék ki. Az ülés folyik.

Halálos építési szerencsétlenség.

BUDAPEST, nov. 7. Nagy szerencsétlenség történt tegnap a Marillavölgyi gyógyfürdő részvénytársaság több emeletes budapesti palotájának építésénél. Az épület jobb szárnya összeomlott és számos munkást maga alá temetett. Négyen meghaltak, számos munkás súlyosan megsebesült. A szerencsétlenség színhelyére kivonultak a mentők, a tűzoltók és a katonaság, akik egyesült erővel fáradoznak a romok eltakarításán.

Ehunyt kuriai tanácselnök.

BUDAPEST, nov. 7. Décesy Zsigmond nyugalmazott kuriai tanácselnök, aki napokkal ezelőtt szivgyöngeségben megbetegedett, ma meghalt.

Az országos tanárkongresszus.

BUDAPEST, nov. 7. Ma kezdődött meg a magyar középiskolai tanárok országos kongresszusa, melyen Négyessy László dr. a kiváló paedagogiai tudós elnököl. A kongresszus követeli a kormánytól, hogy a tanári testületet egy rangba helyezze a közszolgálat egyéb ágazataiban működő hasonló képzettségű tisztviselőkkel. A kongresszus tudja ugyan, hogy állásfoglalásának csupán erkölcsi sikere lesz és épen ezért kijelenti, hogy a sztrájk fegyveréhez akkor sem nyúlna, ha az a tárgyi eredményeket ki is tudná erőszakolni.

Ügyvédek az igazságügy-miniszter ellen.

TEMESVÁR, nov. 7. A temesvári ügyvédi kamara ma rendkívüli közgyűlést tartott, melyen az igazságügyminiszter leiratát tárgyalták. A miniszter leiratában megleckézteti a kamarát s autonomiájának felfüggesztésével fenyegeti meg, mert évi jelentésében kritika tárgyává tette a temesvári bíróság működését. A közgyűlésen elhatározták, hogy a miniszter fenyegetése ellen tiltakoznak és memorandumot intéznek hozzá, melyben hangsúlyozzák, hogy a kamarának a bírálathoz törvényadta joga volt.

Nyilt-tér*).

Magyar kir. tengerészeti hatóság.

6620/1910. sz.

Versenytárgyalási hirdetmény.

A novii kikötő kisebb mólójának 20 méterrel való meghosszabbítása körül végzendő munkálatok kivételének biztosítására a m. kir. tengerészeti hatóság 1910 évi november hó 18-án déli 12 órakor műszaki osztályánál zárt ajánlati versenytárgyalást tart.

A vonatkozó zárt ajánlatok az ajánlati előmérték-költségvetéssel együtt „Ajánlat a novii kikötő kisebb mólójának meghosszabbítására“ jelzéssel ellátott, lepecsételt borítékban és ivenkint egy koronás bélyeggel ellátva a kitűzött napon délelőtti 11 óráig a hatóság segédhivatali igazgatójánál nyújtandók be; későbbben érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlathoz az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő bantpénznek valamely állami adóhivatalnál való letételéről szóló nyugta csatolandó.

*) E rovatban közlöttékért a beküldő felelős A szerk.)

25

kor.-ért

készül saját műhelyemben egy férfi öltöny, felöltő vagy télikabát finom gyapjuszövetből, a legújabb divat szerint

Kardos Ármin férfiszabó, Budapest

VII., István ut 14.

Vidékre mértékvétel-utastítás és posztóminták bérmentve küldetnek.

A szóban levő munkára vonatkozó tervek, a kötendő szerződés mintája és ennek kiegészítő részét képező feltételek a hatóság műszaki osztályánál a hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Az ajánlati és az ajánlati előmérték költségvetési minta a hatóság segédhivatalnál 1 korona 80 fillérért vagy megfelelő értékű levélbélyegek beküldése ellenében kaphatók.

Fiume, 1910. évi október hó 23. án.

M. Kir. Tengerészeti Hatóság.

Lederer penzio Abbazia. Habsburg villa és Park szálló

120 szoba. Lift. Fürdők a házban. Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedelmény.

DEÁK SZÁLLÓ ÉS ÉTTEREM Deák-korzó FIUME

a pályaudvartól 3 percnnyire — Kifogástalan magyar s bécsi konyha. Hamisítatlan borok. — Olcsó árak. 40 modernül berendezett szoba.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula

a Lloyd-étterem volt főpincére.

„Sans Souci“

elismert legfinomabb, francia minta szerint előállított pezsgó.

Carte d'Or, Carte blanche, Asti spumante,

Gennaro Ossoinack pezsgőbör pince Görz, Főraktár Fiumében: Benvenuto Vezzi-nél Via Lodovico Kossuth.

Arjegyzék ingyen.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYUGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerpapírok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szénítőszerkek stb. stb.

Fix fizetés

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket sorsjegyek részleltetésére való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300—600 korona Hecht Bankház Részvénytársaság Budapest, Ferenciek-tere 6.

1911 január 1-étől a Skrad és Ravnagora tejkereskedési társaság tej- és tejtermékeit üzlethelyiséggel együtt Fiumében bizományba adja. Kérdezősködni a Skrad és Ravnagora társaság zágrábi képviselőjénél Duga-ulica 13. szám alatt.

Bratovich G. N.

: elsőrendű könyvkötészete :
a Castello utca 9. számú Kucich házban van. Telef. sz. 766.

Rifogástalan munka. :-: Olcsó árak.

Malosek Pál

szobafestő, cimfestő és mázó

A fiumei és környékbeli magyarság figyelmébe ajánlja szolgálatait. Vállal minden e szakba munkát — új épületek teljes festését is — olcsón és kifogástalanul.

Cim: Via Caserma 5. sz., I. em.

HUNGÁRIA-szálloda

Fiume - Viale Franc. Deak - Fiume
(a pályaudvar közelében).

KIFOGÁSTALAN KONYHA ÉS TISZTA.
:: JÓ MINŐSÉGŰ MAGYAR BOROK. ::

34 KÉNYELMESEN BERENDEZETT
:: VENDÉGSZOBA. ::

Olcsó árak! Olcsó árak!

FUNDA ANTAL A „Continental” szálló volt tulajdonosa.

LA GRASTA TAMÁS

uj divatáru üziete.

Fiume, Via Riva 6 sz. (Marac-ház).

Nagy választék divatkülönlegességekben, rövid-árúkbán, szövött- és konfekció-árúkbán. Bluzok, alszoknyák, gyermek- és reformruhák, kötények, valamint férfi és női fehérműk. Nyakkendők, esernyők és sétabotok. Jutányos árak.

Szives pártfogást kér

:: LA GRASTA TAMÁS :

„DE LA VILLE”
SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEAK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —

Az étteremben délelőtt 9 órától izletes villásreggeli olcsó árakon.

A kávéházban esténként KOVÁCS JÓZSEF jóhírnevű kaposvári cigányzenekara hangversenyez.

Minden vasárnap d. u. 4-6 uzsonnazene.

TULAJDONOS:

ifju BUDAI KÁROLY

A n. é. fiumei közönség szives tudomására hozom, hogy a Via Germania 2. szám alatt levő

SECESSIO KÁVÉHAZAT

átvettem. Szakismereteimmel mindenkor arra fogok törekedni, hogy kitűnő kávéházi italokkal továbbá bel- és külföldi lapokkal kifogástalanul kiszolgáljam t. vendégeimet. Minél számosabb látogatást kér

Löffinger Ferencz
kávéház tulajdonos

Finmei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv.-társaság.

FIUME.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ
táblácskákban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

Megnyilt! ▲ ▲ Megnyilt!
MERKUR KÁVÉHAZ

a vasuti állomással szemben

Legjobb minőségű kávéházi italok. - - - -

MAGYAR BOROK.

Pontos és tiszta kiszolgálás.

A MAGYARSÁG TALÁLKOZÓ HELYE.

A n. é. közönség pártfogását kéri

KONRAD FERENC tulajdonos.

☛ Telefon 474. szám. ☚

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a Via del Mercato coperto 3. sz. alatt a mai kor igényeinek megfelelően berendezett fűszer és csemege üzletet nyitottam. Minden törekvésem oda irányul, hogy tisztelt vevőimet a legmesszebbmenő figyelmes kiszolgálásban részesítem. Raktáromon mindenkor friss és elsőrendű fűszer, csemege, bel- és külföldi sajtok, konzervek, friss töltésű ásványvizek igen előnyös áron kaphatók. Tisztelt vevőim kényelmére mindenkor friss kenyeret is raktárou tartok az első fiumei kenyérgyár gyártmányaiból. Szives pártfogást kérve, vagyok mély tisztelettel

Markovics S. fűszer- és csemege kereskedő.

Berson

gummisarkok
még is a legjobbak!
Mindenütt kaphatók.

A leggazdaságosabb, állandó meleget tartó, kitérő kályha a

Meteor

kályha

köszén és kokszfűtésre berendezve.

Egyedüli és kizárólagos raktár:

WURZER JÁNOS

Fiume, Vicolo dell' Ospedale.

A Tengerpart
kiadóhivatala és szerkesztősége
a Vicolo dell' Ospedaleban levő Wurzer ház I. emeletén van.

Legcélszerűbb!

Legolcsóbb!

Mindenkinek nélkülözhetetlen

A FRANKLIN KÉZI LEXIKONA

mely három nagy nyolcadretű kötetben rövid és tömör leírásokban tárgyalja az összes tudnivalókat.

Minden cikkét kiváló szakemberek írták, tehát adatai feltétlenül megbízhatók; csak azt öleli fel, amire a művelt embernek tényleg szüksége van s akkora terjedelemben, amennyiben szükséges.

Szövegét száznál több fábla, köztük sok színes, teszi szemléletessé.

A Franklin Kézi Lexikona lesz tehát a magyar közönség mindennapos használatra való, könnyen kezelhető, praktikus és hű tanácsadója.

A három pompás kötet ára 54 korona.

Az I. kötet 1911 elején jelenik meg, a II. és III. kötet rövid időközökben.

Megrendelhető:

Lampel R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál
Budapest, VI., Andrassy-ut 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

PENZIO VILLA PUNTA LUSSINGRANDE

Egész éven át nyitva. - Saját tengeri fürdő. - Modern kényelem. - Elsőrendű konyha.

Magyar tulajdonos.

“A TENGERPART”

— telefonszáma —

229

Ha előfizetni akar, vagy hirdetni valója van hívja fel ezt a számot

229